

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „СВ.СВ.КИРИЛ И МЕТОДИЙ“
с. Дамяница, e-mail: ou_damianica@abv.bg Директор: 0885 395 756

Утвърдил:

Директор

/П. Ерменков/

ПЛАН-ПРОГРАМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦА ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ

Програмата е приета на заседание на ПС , протокол №16, решение №1 ,
т. 4 и е утвърдена със заповед на директора № 342 / 13 .09. 2024 г.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата План – програма е създадена на основание чл.263, ал.1, т.9 от Закона за предучилищно и училищно образование и е разработена въз основа на Стратегията за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства – утвърдена от министъра на образованието и науката. Програмата цели да начертае целите и задачите на работа с ученици от основно училище“ Св. Св. Кирил и Методий“ , с. Дамяница и урежда взаимоотношенията между институциите, във връзка с предоставянето на приобщаващото образование. Използвани са още следните източници:

1. Наредба за приобщаващото образование на МОН от 27.10.2017 г.
2. Национална програма за развитие на училищното образование и предучилищното възпитание и подготовка / 2006-2015/
3. Рамкова конвенция за защита на националните малцинства
4. Рамкова програма за интегриране на ромите в българското общество/2010-2020 г./
5. Световната програма на Юнеско и ООН “Образование за всички“
6. Закон за защита на дискриминацията
7. Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието
8. Национална стратегия на Р. България за интегриране на ромите /2012-2020 г./
9. Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане на и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст , утвърден с Решение № 373/ 05.07.2017 г. на Министерски съвет/наричан по-долу за краткост Механизма/

Програмата е изготвена в съответствие с действащите стратегически и оперативни национални документи на централните ведомства , в изпълнение на държавната политика за предоставяне на равни възможности на всички български граждани и за приобщаване на учениците от уязвими групи.

Уязвими групи в училището са ученици с обучителни затруднения, както и ученици с голям брой отсъствия без уважителни причини. Това са предимно ученици от ромския етнос, за които съществува риск от отпадане от училищното образование преди да са навършили 16 г.

II. ЦЕННОСТИ И РЪКОВОДНИ ПРИНЦИПИ НА ПРОГРАМАТА

1. Ценностите и принципите на демократичното общество и по - специално принципът за равенството и недискриминацията, както и

международните стандарти в областта на правата на човека, закрилата на децата и защитата на малцинствата, децата в неравностойно положение, застрашените от отпадане и децата със СОП са в основата на настоящата програма и на всички произтичащи от нея образователни политики и практически програми.

2. Принципът за осигуряване на равен достъп до качествено образование трябва да бъде съобразен с различната степен на социална интеграция на децата от етническите малцинства.

3. Интеграцията е процес, в който участват децата от етническите малцинства и от мнозинството и който ангажира цялата училищна общност в неговото осъществяване.

4. Утвърждаването в училище на атмосфера на межкултурно опознаване, сътрудничество и взаимопомощ между учениците.

5. Подобряването на социално-психологическия климат в извън-училищната среда по отношение образованието на децата и учениците е мощен катализатор за активизиране на процеса на приобщаване чрез образование.

6. Активността на самите ученици, родители, учители е от ключово значение за ценностното осмисляне и за осъществяването на приобщаването.

7. Децата от уязвимите групи се нуждаят от обща и допълнителна образователна подкрепа за изравняване на стартовите им позиции с тези на останалите деца. Предприемането с такава цел на положителни институционални мерки съответства на международните стандарти в областта на правата на човека и защитата на малцинствата и не представлява дискриминация спрямо другите. За организиране и координиране на процеса на осигуряване на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в училището в началото на всяка учебна година със заповед на директора се определя координатор, който координира работата на екипите за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците и дейностите с педагогическите специалисти и с родителите във връзка с подкрепата за личностно развитие на децата и учениците.

III. ЦЕЛИ:

Проектните цели фокусират върху задържането на децата в училище и осигуряването на качествено образование и адекватна подготовка за социална реализация чрез:

- подкрепяне процеса на интеграция чрез привличане, включване и успешно задържане на ромските деца в училище и да повиши възможността те да преминават в по-горни образователни нива;

- включване на отпадащите и децата в риск, които не са обхванати от образователната система, чрез програми, които са базирани на дейности с общността и подобряване на средата в приемните училища, където децата ще бъдат интегрирани;

- подкрепяне на ромските деца да продължават образованието си чрез увеличаване на техния брой в смесени училища и подобряване на училищната им успеваемост.

- Осигуряване на равен достъп до качествено образование на децата от уязвими групи в условията на кризи.

IV. КОНЦЕПЦИИ:

Основната концепция на програмата е залегнала в приобщаващото образование - **всяко дете има право на достъп до качествено образование в общообразователната училищна система и е способно да учи.** В този смисъл всяко дете, независимо от различия, основани на възраст, пол, етническа принадлежност, увреждане или други бариери пред ученето, може и следва да се обучава в общообразователно училище. Приобщаващото образование цели да отговори на нуждите на всяко дете, като се отделя специално внимание на групи деца, които са в риск да бъдат социално изолирани или изключени от общообразователната система. Приобщаването в образованието се основава на разбирането, че всички деца са различни и че училището и образователната система като цяло трябва да се променят, за да отговорят на индивидуалните нужди на всички учаци (със или без СОП/.

Други фактори, които ще подпомогнат всички деца да се чувстват добре в училище, са:

- осигуряване на нужните технически помощни средства;
- адаптиране на учебните програми и учебниците;
- създаване на условия за индивидуализиране на учебния процес;
- подкрепа на участието на детето, включително и посредством работа с родителите.

Подкрепа на личностното развитие

Подкрепата на личностното развитие се осъществява във връзка с разработените областни и общински стратегии за подкрепа на личностното развитие, както и въз основа на оказваната обща и допълнителна подкрепа.

1.Обща подкрепа

За организиране на подкрепата на личностното развитие в ОУ "Св. Св. Кирил и Методий", с. Дамяница за координатор е определен/ със Заповед № 214/24.08.2021 г. на директора на училището/ педагогически специалист, който изпълнява функциите си съобразно Наредба за приобщаващото

образование - Стефка Димитрова Марковска /заместник -директор по учебната дейност/.

Общата подкрепа е насочена към развитие на потенциала на всеки ученик в училището. Поради наличие на голям брой, ученици с обучителни затруднения, усилията ни са концентрирани в посока придобиване на начална грамотност от учениците от начален етап чрез включването им в допълнително обучение , приоритетно по учебните предмети български език и литература и математика. Тези усилия са насочени и към ученици , преминали в прогимназиален етап със слаби оценки и / или слаби оценки от НВО- IV клас.

1.1.екипна работа ,както между отделните институции /по Механизма за съвместна работа по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст/ за ученици в риск от отпадане ,също така и между учителите и координатора . Екипната работа между учителите и координатора включва провеждане на регулярни срещи за:

- определяне на конкретни дейности от общата подкрепа само за отделни ученици, насочени към превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;

- определяне на конкретни дейности от общата подкрепа само за отделни ученици, насочени към превенция на обучителните затруднения /допълнително обучение по отделни предмети, консултации/

1.2.осигуряване и насочване към занимания по интереси. В ОУ“ Св. Св. Кирил и Методий“ заниманията по интереси се организират в четирите групи ЦОУД / в съответствие учебните часове са по 2 часа всеки ден/ и чрез сформирание на групи, финансирани от бюджета на училището с целеви средства за занимания по интереси. Целта е групите да бъдат разнообразни с цел задоволяване на нуждите на всички ученици. Групите се сформират чрез проучване на желанията на ученици, съобразно възможностите на училището до края на месец септември. Начало на дейностите на групите е от 01.10 2021 г. до края на учебните занятия.

1.3.кариерно ориентиране, провеждано от педагогически специалисти, предимно в часа на класа в IV и VII клас.

1.4. библиотечно обслужване - в училището функционира училищна библиотека, ръководена от старши учителя по история и цивилизации Стефка Марковска .

1.5.Регламентираните в Правилник за дейността на училището морални и материални награди също са част от предоставяната от училището

1.6.консултиране по учебни предмети -достъпно е за всички ученици и се провежда извън редовните учебни часове от учителите по предмети ежеседмично в рамките на учебната година съгласно утвърден от директора график, в който се определя приемно време и място на всеки

учител и се поставя на видно място в сградата на училището и се публикува на интернет страницата на училището.

2. Допълнителна подкрепа

Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните потребности на всеки определен ученик/при нужда/.

Допълнителната подкрепа включва :

- Работа с дете или ученик по конкретен случай
- Психо-социална рехабилитация
- Рехабилитация на слуха
- Рехабилитация на комуникативните нарушения
- Ресурсно подпомагане

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие на всяко конкретно дете. Родителят се запознава с плана за подкрепа и е длъжен да оказва съдействие за изпълнението на плана за подкрепа на ученика.

V. Дейности:

В основата на проектните дейности е да се подобри училищната среда като цяло. Те целят да подобрят качеството на преподаването и ученето за всички деца чрез успешно управление на промените в училище и сътрудничество между управлението, педагогическия състав, учениците и общността. Инициативите за подобряване на училищната среда имат потенциал да доведат до позитивно влияние върху по-широката общественост и да развиват качества като самоинициатива, по-широк контрол, познаване и приемане на различността. Проследявайки основните елементи от изпълнението, достигаме до фокуса на модела: семейството и общността са основни фактори за развитие на личността на детето и успешното му интегриране в образователната система, атрактивната образователна среда повишава качеството на образование и задържа учениците в училище.

Основните направления в работата ни по модела са:

Работа с родителите:

Тя е от изключителна важност за изграждане на техния родителски капацитет и умения за общуване с децата и учителите; за въвеждането им в училищния живот; за тяхното овластяване при вземане на решения, касаещи децата им, както и организацията на работа и подобряване на материалната база.

Формите, които ще използваме в работата си с тях са:

- Провеждането на обучителни срещи по различни теми и дискутирането им в спокойна обстановка, извън училищната сграда /в махалата или на родителски срещи в училище/ ще доведат до изграждане на отношения на доверие, възможност за обсъждане на проблеми, предлагане на решения.

- Стимулиращо за родителите действа и провеждането на индивидуални родителски срещи в домовете. Обсъждат се проблемите в семейството, причините за натрупаните неуважителни отсъствия на детето, възможностите за преодоляване им и редовното посещение на учебните занятия.

- Работата с родители за повишаване на родителския капацитет –ще търсим подкрепата на техни съседи или роднини, които да помагат в изграждането на умения за самостоятелност, общуване и изграждане на атмосфера на уют, топлота и прямота в отношенията.

- Работа с учителите, ефективната и качествена работа на учителите с деца от ромската общност предполага използването на разнообразни и ефективни форми на работа, включително и подготовка за работа в мултикултурна среда, получаване на интеркултурни знания и умения за спецификата на ромската култура и начините за успешна работа с ромските деца.

- Включването на теми в час на класа за приказките, песните и празничните обичаи ще представят фолклора на ромите пред останалите ученици като значим и важен. Ще ги накара да се почувстват пълноценни и в останалите часове. Като тема могат да се заложат и допирни точки с българския, турския и ромския фолклор, както и с творчеството на известни автори, като Ангел Каралийчев, Елин Пелин, Братя Грим и др.

- Ценното е предоставянето на възможността в часовете по физическо възпитание и спорт да се събират, общуват и играят заедно всички ученици.

- Изработването на кърт, украсен с рисунки, апликации и табла, изработени от учениците ще разкрие желанието им за само реализация.

- Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти /във връзка с общата и допълнителна подкрепа/

- занимания по интереси;

- грижа за здравето;

- ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения;

- поощряване с морални и материални награди;

- дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;

- допълнително обучение по учебни предмети;

- допълнително консултиране по учебни предмети;

- кариерно ориентиране на учениците;

-библиотечно-информационно обслужване;
-обсъждане на дейностите за обща подкрепа, в които се включват децата и учениците

- обмен на информация и на добри педагогически практики с цел подкрепа на всички учители за подобряване на работата им с децата в групата или с учениците в класа;

Основни дейности:

- специализирани беседи за учениците: „Аз и природата около мен”, „Аз и моето бъдеще”.

- Работа с родители(беседа-разговор): „В помощ на учителя”, „Толерантен към другите”.

- осигуряване на научно-популярна литература(от класните ръководители и други учители).

- организиране на екскурзия с учебна цел.

- организиране на почистване на класната стая и училищния двор от учениците

- изработване и разпространение на диплянки по различни поводи(празници, обичаи, патронен празник, изложби и др).

- включване на учениците в клубове

- възлагане на отговорни задължения като: отговорник на клас, отговорник за помагалата в час и т.н.

- осигуряване на безплатен транспорт за учениците от с. Ново Делчево

- целодневно обучение за учениците до VII клас

VI. План за действие по програмата

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Идентифициране на ученици, които имат необходимост от обща подкрепа	до края на 30.09.2023 г. за ученици със слаби годишни оценки до 10.02.2024 г. за ученици със слаба срочна оценка след получена /последователно/ трета слаба оценка по отделен предмет	Класен ръководител, учители по предмети, координатор	
Включване на ученик с обучителни затруднения в допълнително обучение	До 10 дни след идентифициране на ученика	Директор - издава заповед Учител - провежда обучението	
Екипна работа на учители и координатор	При необходимост	Координатор,	
Провеждане на консултации	Съгласно утвърден от директора график	учители	
Кариерно ориентиране и консултиране в IV и VII клас	По график на класния ръководител	Класен ръководител	В часа на класа
Награждаване на ученици	текущ	Директор , зам. директор, ПС	При и по определен повод за поощрение
Дейности на училищната библиотека, свързани с четивната грамотност	целогодишно	Зам. директор, класен ръководител, учители	Да се направи по повод на Ден на книгата, Ден на народните будители, Национална библиотечна седмица и др.
Провеждане на дейности по интереси	Съгласно график на часовете в групи по ЦОУД и график за ЗИ в определените до 30.09.2023 г. групи за ЗИ	Учители в ЦОУД, ръководители на групи	

Превантивни мерки за недопускане отпадане от училище	до края на учебната година	Класен ръководител, учители	
Идентифициране на ученици със СОП	целогодишно	Класни ръководители, учители	
Оценка на потребности на учениците със СОП	целогодишно	Ресурсен учител , екип	
Логопедична терапия, рехабилитация и консултации	целогодишно	логопед	При нужда учениците се насочват към Ш ОУ-Сандански , което предоставя тази услуга
Психологическа подкрепа, психо-социална рехабилитация и консултации	целогодишно	Педагогически съветник , психолог	При нужда услугата се предоставя от община . Сандански-местна комисия по БППНМ
Организиране и провеждане на кампания“ Пътеводител за родители“	до края на учебната година	Класен ръководител, учители	при желание на родителите
Стимулиране участието на ученици с изявени дарби в състезания и олимпиади	до края на учебната година	Класен ръководител, учители	
Стимулиране участието на ученици от различни етнически групи в състезания и олимпиади	целогодишно	учители	
Екипна работа с лицата от екипа по Механизма , работещи в другите институции/извън училище/за прилагане на мерки, разписани в Механизма	целогодишно	Представителят от ОУ-с. Дамяница е г-жа Ст. Марковска	

VII.Заключение

За изпълнението на План-програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции и училищната общност. Всички участници в образователния процес/семейство , училище, институции /трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели.